

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Három hónapra ——— 3 K.
Egy hónapra ——— 1 K.

Hirdetések

A hirdetésben fogadtatás az el. Azonkívül az összes hirdetés irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor. —

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-s. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-s. 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon-szám 21.

Nagybecskerek, 1913.

XII. évfolyam 52. szám.

Kedd március 4.

Az egységes munkapárt.

— márc. 4.

Az ellenzéki sajtó állandóan a munkapárt bomlásáról s a kormány közeli bukájáról regél. Maga Andrássy Gyula gróf is azzal igyekszik leszerelni a tömegsztrájkot, hogy nincs szükség ilyen forradalmi eszközre, mikor a kormány napjai már ugys meg vannak számlálva.

Hogy mindez csak porhintés, azt minden komolyan gondolkodó ember tudja és joggal mondhatta Lukács László miniszterelnök, amikor Tisza István gróf tőle azt kérdezte, milyen lefolyású volt a legutóbbi királyi kihallgatása, hogy a munkapárt még sohasem ült ilyen erősen a nyeregben és minden a legsimábban folyt le. E szavakkal Lukács László a kormány helyzetét úgy felfelé, mint lefelé találóan jellemezte.

Az ellenzék vezéréinek nem sikerült Zichy János gróf által a Felső bizalmát Lukács kabinetje iránt megingatni s azokat is erős csalódás érte, akik Zichy János gróf kihallgatásával és lemondásával a munkapártban zavart vagy ingadozást véltek előidézni; ezzel a többséget összeomlás fenyegette volna, ami a kabinetet lemondásra kényszerítette volna.

Soha a nemzeti munkapárt nem sorakozott határozottabban vezérei köré, mint ama nehéz órákban, amikor a csalódások és vereségek miatt elkecseregett ellenfelek a miniszterelnök személyes becsületét sem kímélték meg támadásaiktól, szem elöl tévesztve, hogy az állami és a társadalmi rend fentartása érdekében minden állampolgárnak pártkülönbség nélkül tiszteletben kell tartania az ország első tisztviselőjének tekintélyét, különösen ma, amikor a parlament történelmi nevezetességű reformmunka küszöbén, a választójog megvalósítása előtt áll.

A munkapárt szolidaritásának érzetét csak fokozta Zichy János gróf lemondott kultuszminiszternek nyilatkozata, amely szerint egyáltalában nem hajlandó a párt kötelékéből kilépni, mert meg van győződve arról, hogy csakis ez a párt képviseli a kiegyezés politikájának támaszát és a belső konszolidálás reményét.

Lukács László kihallgatása és a munkapárt mult esütörtöki ünnepies bizalmi nyilatkozata után nyugodtan kezdheti meg eme nagy reform megvalósítását azzal az elhatározással, hogy bármiféle újabb akadály, vagy az általános sztrájk erőszaka előtt épp oly kevéssé fog meghátrálni, mint az ellenzék részéről rendezendő botrányjelenetek elől.

A legközelebbi órák ezt fényesen igazolni fogják s bebizonyul ismét a nemzeti munkapártnak az ország kormányzására való hivatottsága. Ha nem így lenne, az az ország katasztrófája lenne. De ez ki van zárva, mert a nemzeti munkapárt szilárdan áll s a párt vezetői, valamint minden egyes tagja, nagyfontosságú hivatásának tudatában, teljes energiával fáradozik azon, hogy az állam életét megóvja a megrázkódtatástól s rávezeesse a fejlődés és boldogulás útjára.

A munkáskertek.

Bielek Vilmos megyei aljegyző előadása a nagybecskereki szabadliceumban.

— márc. 4.

VI.

A kertek berendezése és külalakja: A munkáskertek külalakjára, beosztására és berendezésére egy egységes mintát és szabályt nem lehet felállítani. A kerttelep képe a terület nagysága és fekvése szerint változik. Nagy általánosságban a 200—600 négyszögméter nagyságú kerteskék, a telek közepén épült közös kerti lugas, a fiúk és lányok részére kijelölt játszótérek, esetleg napfürdők vagy más közös üdülőhelyek körül csoportosulnak, amelyekhez lehetőleg széles és jól ápolott utak vezetnek. Az utak fentartása és ápolása a bérlők kötelességét képezi. Az utakat rendszerint virágokkal szegélyezik, a közös épületeket és kapukat futó növényekkel díszítik. Az elősövénykerítések a fákkal beültetett terek, a virágos utak és lugasok a kerteknek kedves és vonzó külsőt adnak.

A lugasok a munkásoknak a kertekben való tartózkodását nemcsak kellemessé és otthonossá teszik, de szinte nélkülözhetetlenek, mert ezekben helyezik el a kerti munkához szükséges eszközöket is. Ha a terület nagysága megengedi, a bérlők több lugast is építhetnek. A lugas a meleg tavaszi és nyári napokon menedéket nyújt a munkásoknak és vasárnap, ha az egész napot a szabad természetben töltheti, van egy hely, ahol a család boldog együttlétben az ebédjét és vacsoráját elköltheti.

A hatóságnak a lugasok felépítésénél és a kertek berendezésénél tág tere nyílik jótékonytárgy gyakorolni és segítséget nyújtani, amennyiben az építkezéshez szükséges faanyagok és kerti eszközök jutányos beszerzését megkönnyíti és a célszerű utépítéshez utmutatást ad.

Öntözés: Hátra van még a kertészet legfontosabb kérdése, az öntözéshez szükséges víz előteremtése. Ha folyóvíz van a közelben és a kellő anyagi erő rendelkezésünkre áll, öntözőcsatornákkal a kérdés alaposan és jól megoldható. Ha folyóvíz a közelben nincs, közös használatra egy vagy esetleg több kutat fúrunk és a kutak közelébe víztartó-medencéket helyezünk el, mert a kutviz hidegen káros a veteményeknek.

Debreczen: Hazánkban, amint már említettem, Szántó Győző gyáros kezdeményezésére Debreczen társadalmának sikerült először a közhasznú munkáskertek intézményét meghonosítani, aki azok sokszoros hasznáról külföldi utazásai alkalmával győződött meg.

Az 1908. év őszén a sajátjából és a gyűjtött szerény adományokból maga bérelt a várostól 15 hold olyan földet, amelyet silánysága miatt alig lehetett bérbeadni. E földeken első kísérletképpen 146 egyenkint 4—600 négyszögméter nagyságú munkáskertet rendezett be. A gyors kereslet arra készítette, hogy csakhamar újabb 94 kertet csatoljon hozzájuk. Eppen a hepe-hupás, sivó homokon elért váratlan siker nyerte meg a debreczeni polgárságot a vállalkozásnak, úgy, hogy 1909 március havában megalakult a „Közhasznú Munkáskertek Egyesülete”, amely az alapítótól átvett kertek számát 1910-ben 320-ra emelte. 1911-ben az egyesület 500 kert berendezésére készítette elő a talajt. A kerteket, amelyek 20—25-éves egy-egy játszótér körül csoportosulnak, az egyesület utakkal, kuttakkal, határ-cserjékkel felszerelve igen olcsón bocsátja az érdeklődők rendelkezésére. Az egyik telepen költséges vízművet, vízvezetékét és mintakertészetet rendeztek be. Alig van foglalkozási ág, amelynek ne

akadt volna képviselője a debreczeni munkáskertek birodalmában. Igen nagy számban vannak persze a földműves munkások és napszámosok képviselve, de azért az ipari munkások, irodai és kereskedelmi alkalmazottak túlsúlyban vannak. A társadalmi kép demokratikus jellegét csak növeli az a néhány önálló iparos, kereskedő és hivatalnok „úr” aki szintén belépett a kertművelés körébe. A debreczeni kerteket az tette különösen kapossá, hogy a magyar ipari népességben jelenleg is benne él még a föld ősi szeretete és az átöröklött készség annak szeretetteljes művelésére.

Debreczenben maga a város is — 5000 kor. kamatos kölcsön mellett — az első három évben 1000 kor. pénzbeli segéllyel támogatja az egyesületet. De azért a társadalom is elég jelentékeny összeget bocsát az egyesület rendelkezésére.

pl. a Gyáripárosok Országos Szövetségének helyi fiókjá 5 éven át 400 kor. évi segélyt nyújt; alapítványi tagdíjakból 930 korona, tagsági díjakból 1030 korona és kisebb adományokból is szép összeg folyik be.

A m. kir. kormány is méltányolja a debreczeni vállalkozás közhasznú jellegét, amennyiben 3 éven át évi 300 kor. segéllyel és a kertmunkások között szétosztandó 200 kor. jutalommal járul az egyesület költségeihez. A földművelésügyi miniszterium pedig gyümölcsfákat és bokrokat bocsát részben ingyen, részben mérsékelt áron a bérlők rendelkezésére.

Az egyszerű burgonya- és kukorica-termeléstől művészi virág- és a tökéletes konyhakertészetig a művelés legkülönbözőbb fokozatait találjuk. A legfejlettebb telep a Délibáb-telep, amelynek csupa kegyelmi munkás a boldogságtól egyre hálálkodó bérlője. A hatalmas Petőfi-telepen vízvezeték is létesítettek. Fő jellemvonása a debreczeni kertművelésnek, hogy elsősorban jelentős kenyérkeresetet nyújt az ipari munkásoknak és ennek érdekében eltekint a gazdasági önfentartás elvétől. A kiosztott földek akkorak, hogy az évi 4—6 K. bér fejében még kezdetleges művelés mellett is 40—50 kor. hasznos bizonysítanak a bérlőnek, de finomabb vetemények termesztésével könnyen szerezhet a munkás 60—100 koronát is.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— Személyi hir. Jankó Agoston alispán tegnap este Pancsovára utazott, ahol a ma kezdődő sorozáson elnökölni fog. Az alispán március 9-ikén tér vissza Nagybecskerekre.

— Kinevezés. A hivatalos lap vasárnapi száma hozza a tartalékos hadnagyok kinevezését. A kinevezettek között van dr. Fischer Gyula nagybecskereki orvos is, kit a 29. gyalogezredhez osztottak be mint orvost.

— Köszönet. A nagybecskereki r. k. árvaházegyletnek vasárnapon tartott közgyűlése halás köszönetet szavazott a m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak a népkönyvtár, a DMKE-nek, az ifjusági könyvtár adományozásáért, továbbá Jankó Agoston udvari tanácsos alispánnak, dr. Perisics Zoltán polgármesternek, Nagybecskerek város képviselőtestületének, Messinger Karolin igazgatónőnek, az Iskolagyermekbarát-egyletnek, a főgimnázium és polgári iskolai segítőegyletnek, a gőzfürdő tulajdonosának, Hirtenstein Márknak, dr. Weiterschan főorvosnak, a sajtónak, a tűzoltótestületnek, Germán Péter borbélynak és általában városunk humanusan érző társadalmának az árvaház iránt tanúsított jóindulatáért és támogatásáért.

— **A mentőkociért.** A közönség immár kezdi belátni, hogy milyen nagyfontosságú intézmény lenne egy mentőkocsi s lassankint mindjobban gyűlnek az adományok. Mindazonáltal még mindig csak csekély összeg van együtt s azért fokozottabb áldozatkésztségre van szükség, hogy Nagybeeskerek mentőkocsit kapjon. Hisszük, hogy a közönség áldozatkésztségével ez a kiválóan szükséges intézmény mielőbb megvalósul. Ujabban a mentőkocsira a következő adományok történtek:

Torontálmezei takaré- és hitelbank 120 K, Vági Sándor 10 K, Kurländer Imre, Konkoly Samu, Grünbaum Frigyes 5-5 K, Kiss István, Barth József, Barth Mihály, Kecskény Tivadar, Siposs Izidor, Lafleur Dusan, Géczy József, Ember Antal, Mann Adolf, Gáspár György, Gaszner Agoston, Németh Szilárd, Rév Mór, Koth Lajos, dr. Hochstrasser Miklós, Sándor József, Giffinger Imre, Keresztes Aladár, ifj. Sárffy Sándor, Schlosser Ferenc, Drndárszky György 1-1 K, Hoffmann József, Szabó István, Wambach Jakab, Miklós György, Láng Antal 50-50 fill., Béndek Árpád 60 fillér.

— **Az általános sztrájk Nagybeeskereken.** Nagybeeskereken kevés nyoma van az általános sztrájkra való készülődésnek. Külsőleg egyáltalán nem látni semmit, mert a fegyveres erő nem mutatkozik. A hatóság mindazonáltal megdöntötte a legszélesebbkörű óvintézkedéseket, így a csendőrséget megerősítették s a katonaságot a kaszárnyákban készenlétebe helyezte. A szervezett munkásság a kereskedőkhöz s üzlettulajdonosokhoz a következő gépirásos felhívást intézte:

Tisztelt Cim!

Az ország munkássága, szövetségben a haladó polgársággal, döntő rohamra készül az általános választójog ellenségei ellen. A tömegsztrájk ostromgyúval készül halomra lóni a régi Magyarország korhadt bástyáit, hogy a romokon az új, demokratikus Magyarország megingathatlan várát építse fel. Ez a küzdelem valamennyiünk ügye. A munkásság jelenlegi harca a polgárság érdekéért, a polgári uralomért folyik, ezért kérjük, hogy a tömegsztrájk első napján üzletét zárva tartani méltóztassék.

Nagybeeskerek, 1913. évi március hó 1.

A szervezett munkások.

A felhívásban benne volt a sztrájk napja is: „hétfőn, március 3-án“, de azután ezt ceruzával kitörölték, miután a sztrájk napja bizonytalanná vált. A kereskedők, ha úgy tetszik nekik, teljesíthetik a kérelmet, de erőszakosság ellen a hatóság a legmesszebbmenő védelmet nyújtja s a munkásság, hisszük, a saját érdekében sem fog erőszakoskodni, mert a csendőrségnek és katonaságnak az az utasítása, hogy erőszakoskodás esetén azonnal lőfegyverét használja. Ahogy különben a mi munkásainkat ismerjük, ők teljes méltósággal és komolysággal fogják magukat a sztrájk tartama alatt viselni, mert csak így őrizhetik meg küzdelmük komolyságát.

— **Az iparsó ára.** A pénzügyminiszter a tiszta iparsó árat az 1913. évre terjedő hatálylyal 100 mm.-án aluli mennyiségben mm.-ként 2 korona 57 fillérben, a tisztátalan iparsó árat 2 korona 17 fillérben, a 100 mm.-nak vagy azon felüli mennyiségű tiszta iparsó árat métermázsánként 2 korona 20 fillérben, a tisztátalanét 1 korona 80 fillérben állapította meg. Ezen árak a szigetkamari és marosújvári denaturálótelepen való átvétel esetére bírnak érvénnyel, Szigetkamarián azonban a bányahelyről való elszállításért métermázsánként 18 fillér, az ország egyéb helyein való átvétel esetére a denaturáló-teleptől való vasúti szállítási díj járul hozzá.

— **Siketnémák felvétele.** A temesvári áll. segélyezett siketnéma-intézet felügyelőbizottsága a f. évi június végén veszi fel a jövő tanév új növendékeit. Felvételért folyamodhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7-10 éves siketnémák szülei, akik a te-

mesvári siketnéma-intézet kerületébe tartozó Temes-, Torontál- és Krassó-Szörényvármegyék területén laknak. A felsőbb osztályokba olyan gyermekek is vétetnek fel, akik később siketültek meg, akik tehát már beszélni tudnak, de a beszédet elfeledni kezdik. Az intézet a növendékek elméleti oktatásának a befejezése után maga gondoskodik a gyermekeknek szakszerű ipari kiképzetéséről, miért is ezek mint keresetképes egyének adatnak vissza a szülőknél. A felvételt az intézet felügyelő-bizottságától kell kérni, a kérvény azonban az intézet igazgatóságánál nyújtandó be. Az érdekelt szülők kérvényeiket mielőbb, de legkésőbb június 15.-éig küldjék be a temesvári siketnéma-intézet igazgatóságához, mely szívesen szolgál nyomatványokkal és bővebb felvilágosításokkal.

— **Nagy tűz Temesvárott.** Mint Temesvárról jelentik, nagy tűz pusztított a múlt éjjel a temesvári lánegyárban, melynek raktára eddig ismeretlen okból kigyuladt és a benne főlhalmozott anyagok és egy automobil elégték. A kár meghaladja a 20 ezer koronát. A tűz keletkezésének kiderítésére megindították a vizsgálatot.

— **Mindenáron öngyilkos.** Hir adtunk arról, hogy Basica Miklós nagytopolyai lakos, aki kivándorlásra való csábítás miatt a temesvári rendőrség foglya, előbb szökést kísérelt meg a rendőrségi fogdából, majd öngyilkossági szándékából a tor-kát vágta fel egy késsel. Sérüléseivel a közkórházba szállították, ahonnan szintén szökést kísérelt meg, amennyiben az emeletről leugrott az utcára és futásnak eredt. Amikor látta, hogy menekülni nem bír, felszaladt az ipariskola félemeletére, ahonnan leugrott az ipariskola udvarára. Itt aztán üldözői elfogták és visszavitték a kórházba. A kórházból mint gyógyultat tegnapelőtt kisérték át a rendőrséghez, de itt éjjel újból öngyilkosságot kísérelt meg. Ugyanis éjjel tizenegy óra tájban cellájában felakasztotta magát az ajtó kilincsére, de még idejekorán észrevették és levágták. Basicát most éber figyelemmel őrzik és a nyomozás befejezte után átszállítják az ügyészséghez.

Megkezdték a választói javaslat tárgyalását. Az általános sztrájk.

A képviselőház ülése. — Megkezdték a választói jog tárgyalását. Az ellenzék a Házban. — Apponyi tiltakozó beszéde. — Az általános sztrájk küszöbén.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A magyar politikai és parlamenti élet legkritikusabbnak hirdett napja elkövetkezett. A képviselőház ma délben elkezdte a választói jogról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Óriási izgalmat vártak ettől az eseménytől, mert azt hitték, hogy az ellenzék bevonulva a Házba, megismétli múltkori botrányait, amelyek azután ki tudja, hová fajulnak. A kritikus pillanat azonban megrázkodtatás nélkül mult el. Az ellenzék teljes számban bevonult ugyan a Házba, de ezáltal a vezetők befolyásának sikerült a botrányoktól eltéríteni a szélső elemeket. Mindössze Apponyi egy tiltakozó beszédet mondott s azután az ellenzék ismét kivonult.

Mikor a parlamenti eseményekről szóló jelentéseket kapjuk, az általános sztrájk még nem tört ki, de jelzik, hogy csak néhány óra választ el a sztrájktól.

Most adjuk itt mai jelentéseinket:

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház környéke katonai táborhoz hasonlít. Már a kora délelőtti órákban fővonult a parlament elé a katonaság, gyalogság és huszárság

— **A felesége után a halálba.** Kurhastnik Ferenc 49 éves ácssegédnek ezeltől pár héttel meghalt a felesége, akivel hosszú ideig a legjobb egyetértésben élt. Az asszony halálával persze megbomlott a házi rend, a nélkülözés is fenyegette az öregedő embert, akit ez annyira elkésztetett, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Régi revolverével ma a gyárvárosi Ilona-utca 13. szám alatti lakásán halántékon lőtte magát. A házbeliek a mentőket értesítették, akik a súlyosan sérült embert a kórházba vitték.

— **Megszökött a kocsi.** Biró Miklós 16 éves kocsi- és gazdája, Grubacsky Pál szerbszentmártoni birtokos az ujjécsi állomásra küldte, hogy odavigye kocsi- és vendégét. Az állomásról aztán a kalandos természetű kocsi nem tért haza, hanem a kocsi- és lovakal elhajtattott Temesvár felé. Utközben mindenkinek kínálta a lovakat, de járlat nélkül a vevők idegenkedtek a vásártól. Temesvárra érve ott is próbálkozott az eladással, de persze siker nélkül. Közben utánaeredtek a csendőrök és csakhamar elfogták.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Elmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

együtt. Dolguk azonban nincs s a gyalogság gulába rakott fegyverek mellett tanú- és a huszárság is a lovak mellett pihen. Rendőr sehol sem látható, sem kinn a Ház előtt, sem benn a Házban. Bann a Házban a munkapárt teljes számban megjelent s a kormány részéről Lukács miniszterelnök, Beóthy, Balogh és Teleszky miniszterek vannak jelen. Közönség csak az elsőemeleti karzaton van nagyobb számmal. A második emeleti karzatok jórészt üresek.

Tisza István gróf elnök d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést s nyomban folytatják a tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelyet Siegesku János, Balogh Jenő igazságügyminiszter felszólalása után részleteiben is változatlanul elfogadnak.

Utána csakhamar általánosságban és részleteiben megszavazzák a felekezeti tanítókról szóló javaslatot is, mire fél 12 óra tájban Tisza István gróf jelenti, hogy következik

a választói jogról szóló javaslat tárgyalása.

Némethy Károly előadó belekezd a törvényjavaslat ismertetésébe, amikor egyszerre megjelenik a teremben Apponyi Albert gróf s az elnöki emelvényre megy. Némán köszönti Tiszát, aki hasonló néma köszöntéssel felel. Apponyi

szólásra jelentkezett az elnöknél, azután ismét távozik a teremből.

Ezután Némethy Károly előadó tovább ismerteti hosszban a javaslatot s ajánlja elfogadásra.

Ebben a pillanatban a folyosóról

bevonul az egész ellenzék

a terembe. Mély csend támad s néma csendben néznek egymásra az ellenzék és a munkapárt. Olyan csend van, hogy még a légy zümmögését is meg lehet hallgatni. A nagy csend közben

Apponyi Albert gróf szólal föl.

Apponyi Albert gróf mindenképp elött, hogy a félreértéseket eloszlassa, kijelenti, hogy az ellenzék nem a választói javaslat tárgyalásában kíván résztvenni, hanem tiltakozni akar a szerinte törvénytelen parlamenti tárgyalás ellen. A június 4-iki események reparációra szorulnak s míg ez a reparáció meg nem történik, addig a szövetkezett ellenzék lelkiismerete megtiltja a parlamenti tárgyalásokon való részvételt. Ez ellen tiltakozni jelent meg ma az ellenzék a Házban s tiltakozik a választói javaslat ellen is, különösen elítelve a 30 éves korhatárt. Ő is az értelmiség befolyásának fentartását kívánja, de a kormány javaslata jogtalanul zárja ki azokat, akiknek meg kellene adni a jogot. Ez a parlament nem illetékes a javaslat tárgyalására, hanem oszlassák föl a parlamentet. Még egyszer ünnepélyesen tiltakozik a parlamenti tárgyalás ellen.

Itt Apponyi befejezve beszédét, az egész ellenzékkel ismét kivonul a teremből.

Apponyi beszéde után nyomban

Lukács László miniszterelnök

szólal föl, de az ellenzék már nem hallgatja s mire beszédét megkezdi, már egy ellenzéki sines a teremben.

Lukács László miniszterelnök Apponyi beszédére reflektálva, konstatálja, hogy az ellenzék az, amely a házszabályok hiányaiba kapaszkodva lehetetlenné tette a normális parlamenti tárgyalást. Kívánatos volna pedig, hogy az ellenzék megjelenjen a parlamenti tárgyaláson s együtt munkálkodjék a többséggel a haza javára. Azonban ellenzék nélkül is tovább tárgyal a Ház, mert törvényes többség ül a parlamentben. Mélyen sajnálja, hogy az ellenzék a negáció álláspontjára helyezkedik, de a kormánynak és a többségnek teljesíteni kell kötelességét. (Zajos éljenzés.)

Még Lukács György beszél a javaslat mellett behatóan s kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Ezzel a vita folytatását hoinapra halasztják s az ülés véget ér.

Az általános sztrájk küszöbön.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kora reggeli órákban legelőször is a Népszavát kobozták el lázítás miatt. Azután megjelenik a katonaság, gyalogság és huszárság az utcákon s fölvonul a kritikussabb utcákra és terekre, ahol elhelyezkedik. Az utcák tele vannak rendőrökkel és csendőrökkel, de az egész délelőtti folyamán a legteljesebb rend és nyugalom uralkodik. Az üzletek mindenütt nyitva vannak.

Közben szállnak a hírek az általános sztrájk kitéréről. Délben azt a hírt viszik a képviselőházba, hogy délután 2 órakor kitör a sztrájk. Az újságírók faggatják a szociáldemokrata-párt vezetőit a sztrájk dolgában, de ezek nem nyilatkoznak.

E jelentés keltekor, 2 óra 10 perckor még nincs sztrájk. Azonban a Ganz- és a

Schlick-gyárakban röpcédulákat osztogatnak, amelyekre ez van írva:

— Türelem munkások! Néhány óra múlva a munkát beszüntetitek.

Ma reggel Budapestre érkezett Niemetz Antal osztrák Reichsrathi képviselő, a cseh szociáldemokrata-párt tagja és egy cseh szociáldemokrata lap szerkesztője. A két idegen be akart menni a képviselőházba, de nem engedték őket be.

Délután 3 órakor még mindig nem tört ki a sztrájk s teljes nyugalom uralkodik.

A háboru.

A balkáni szövetségek békeföltételei. A tőzsde. — A török államadósságok.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A balkáni harcokról ma sincs semmi hír s csak a békeakcióról vannak jelentések. Azonban ezek sem valami biztatók, mert a balkáni szövetségek békeföltételei olyanok, hogy nem sok reményt nyújtanak a békére.

A balkáni szövetségek békeföltételei

párisi hitelesnek jelzett jelentés szerint a következők:

1. Az ellenségeskedések a békeszerződés aláírásakor megszüntetendők.
2. Törökország átengedi a szövetségeknek Drinápolyt, Skutarit, Janinát.
3. Törökország határa Rodostótól Mídiáig vezetvonalig terjed.
4. A galipoli félsziget a balkáni szövetségeseké.
5. Görögország megtartja az aegai tengeren elfoglalt szigeteket.
6. Törökország hadi kárpótlást fizet.
7. A hadi foglyokat kölcsönösen kicserélik.
8. A balkáni államok elismerik a hódított területeken a szultán képviselőjét a mozlímoknál.
9. A háboru előtt kötött összes szerződések ismét életbe lépnek és
10. Törökország elismeri Kréta egyesülését Görögországgal.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy konstantinápolyi távirat szerint a bolgárok ragaszkodnak ahhoz a határhoz, amelyet a londoni konferencia alkalmával megállapítottak.

A tőzsde.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti értéktőzsdén a déli záratkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt. Magyar Hitel 825.50, Osztrák Hitel 632, Koronajáradék 84.30, Jelzáloghitelbank 436, Leszámitoló Bank 513, Hazai Bank 280, Magyar Bank 569, Rimamurányi 723, Salgótarjáni 755, Közúti Vasut 666.50, Villamos Vasut 367.50.

A török államadósságok.

Budapest, márc. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Reuter-ügynökség értesülése szerint a háboru folytán előálló pénzügyi kérdéseket egy francia delegátusokból álló szakértő bizottság fogja a francia külügyminiszteriumban tárgyalni. Ha a békekötés alapjaira nézve megegyezés jön létre, akkor az összes nagyhatalmak kiküldik delegátusait, akik szintén részt vesznek a bizottság munkálataiban. E bizottság foglalkozik majd azzal a kérdéssel is, hogy a szövetséges balkáni államok milyen arányban vállalják a török államadósság egy részét, ugyszintén a többi gazdasági kérdésekkel, mint például azzal,

hogy egyes vasutépítési koncessziók problémája hogyan oldassék meg, tekintettel a változott területi viszonyokra.

Szófiai jelentés szerint a bolgár pénzügyminiszterium expozét dolgozott ki a Balkán-államoknak a török államadósság törlesztésében való részvétele dolgában, amely kifejti, hogy a győztes szövetségesek vállalják a török államadósságok terhének egy részét, ennek oka az, hogy nem akarják esetleges harmadik érdekelt felek érdekeit sérteni. A hadi kárpótlás dolgában az expozé azt mondja: Ha a győzők nem kapnának hadi kárpótlást, úgy ők volnának az áldozatok, mert mint győzők vállalnák a török államadósságok egy részét, ez pedig úgy pénzügyileg, mint gazdaságilag a legyőzöttek által elnyomottakká tenné őket.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11 60
Buza (októberre)	12 26
Rozs (áprilisra)	9 80
Rozs (októberre)	9 76
Zab (áprilisra)	9 93
Zab (októberre)	8 78
Tengeri (májusra)	7 56
Tengeri (júliusra)	7 82

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Szabó Sándor áll. elemi iskolai igazgató-tanító elhunytá alkalmával a temetésen jelen volt tantestületeknek és az elhunyt mindazon tisztelőinek, akik részvétükkel fájdalomukat igyekeztek enyhíteni, ezuton mond köszönetet a

gyászoló család.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.	óra perc
Temesvár—Vercse—Zsombolyáról délelőtt	9:28
Pancsováról délután	7:04
Budapest—Szegedről reggel	6:20
Budapest—Szegedről délután	3:15
Szegedről délelőtt	9:34
Szegedről este	7:19
Budapest—Nagykikindáról este	9:21
Szécsányból este	6:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Zsomb. — Vercse — Alibunár — Temesvárról este	8:16
Módosról reggel	6:30
Pancsováról reggel	8:28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:24
Szécsányból este	6:29

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.	óra perc
Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:27
Szeged — Budapestre reggel	7:20
Szeged — Budapestre délelőtt	11:27
Szeged — Budapestre este	7:27
Szegedre délután	1:17
Szeged — Nagyikinda — Budapestre reggel	6:21
Karlovára délelőtt	10:00
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	
Zsombolya — Temesvár — Vercse délután	4:15
Temesvár — Vercse — Antalfalva — Pancsova — Alibunára reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra reggel	8:35
Zsombolyára délelőtt	10:59

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontal' szerkesztőségében

1695—x.14

Perjámosi járás főszolgabírájától.
4620—1912. szám. 1762—2.1

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye Pészak községben üresedésben levő orvosi állásra pályázatot hirdetek.

A községi orvos javadalmazása:

Az 1908: XXXVIII. t. c. értelmében évi 1600 korona törzsfizetés és 5—5 évenként 800 koronáig emelkedő 200 koronás ötödéves pótlékon kívül 1000 korona lakber-átalány és a régi jegyzői lakásnak díjmentes használata.

A községnek vasuti állomása, szeszgyára és uradalma is van.

A lakosság száma 3182

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények folyó évi március hó 22-ig hozzám annál inkább beterjesztendők, mert az elkesztett vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1913. évi március hó 1-én.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Hirdetmény.

Az Első jarkováci takarékpénztár r.-t. felszámolás alatt folyó évi március hó 9-én d. e. 10 órakor Árkodon a községházán

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek az alapszabályok alább közölt rendelkezéseire való figyelmeztetéssel tisztelettel meghívattak.

18. §. A közgyűlés határozatképes, ha abban 30 olyan szavazatképes részvényes van jelen, kik együtt legalább is a befizetett alap-tőke 10-ed részét képviselik.

Ha valamely közgyűlés nem határozatképes, úgy az előbbi tárgysorozat fentartása mellett 1913. évi március hó 16-án d. e. 10 órakor második közgyűlés hívatik össze, melyben a jelenlevő szavazatok általános többsége határoz, tekintet nélkül a jelenlevők által képviselt részvénytőkére.

29. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvébe bevezetve voltak és részvényeiket a szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intéztnél letéteményezték.

Az alapszabályok utóbbi rendelkezésére értesítettnek a részvényesek, miszerint részvényeiket Wattay Endre felszámolónál Nagybecskereken tehetik le.

Tanácskozási tárgyak:

1. Felszámolóik jelentése
2. Esetleges indítványok.

Nagybecskereken, 1913. évi február hó 26-án.

Első jarkováci takarékpénztár mint r.-t. felszámolás alatt.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
1393—1913. szám. 1750—3.3

Pályázati hirdetés.

A nagybecskereki járásba bekebelezett Orfód községben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek. A javadalmazás évi 1600 korona törzsfizetés és természetbeni lakás hasznélvezetéből áll.

A jegyzői minősítést, az eddigi alkalmazást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények hozzám folyó évi március hó 15-ig benyújtandók.

A választást később fogom kitűzni.

Nagybecskereken, 1913. évi február hó 27-én.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Hegedűórákat

előnyös feltételek mellett

elvéállal

kellő képzettséggel bíró
egyen.

177-x.8

Bővebbet: Poste restante 80., v gy személyesen Somogyi-utca 2762. sz. alatt.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legújabb, legelérhetőbb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében

BENÓ TESTVÉREK

EZEGÓTT KOKITS A. R.

rövid-, divat-, cipő- és játékarukereskedés a „Pillangóhoz” Nagybecskerek

Ajánlják szép és dus raktárukat béli és alkalmi cipőkben, legyezőkben, csipkeschawlokban, keztükben, harisnyákban és csipkecsokrokban. ::

Strapacipők!

Galoschnik!

Állandó játékszer és ajándéktárgy kiállítás.

Telefon 201.

932—55

Alapítási év 1870.